

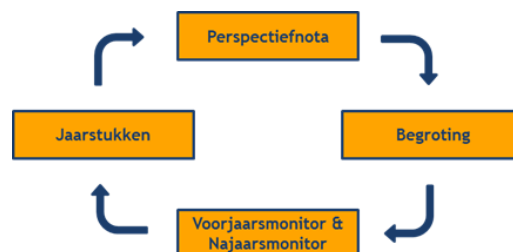
Onderwerp **Perspectiefnota 2024 en Voorjaarsmonitor 2023**

Dossiernummer	K51838
Documentnummer	2023-064707
Datum GS	20 juni 2023
Behandelaar	A. Trossel / K. Toet
Telefoonnummer	06 5276 1718 / 06 2965 5224

Aanleiding

Met dit Statenvoorstel bieden wij uw Staten de Perspectiefnota 2024 en de Voorjaarsmonitor 2023, inclusief de 8e wijziging van de Begroting 2023, aan.

De jaarlijkse Planning & Control-cyclus (hierna: P&C-cyclus) start met de perspectiefnota. Met de Perspectiefnota 2024 stellen uw Staten financiële kaders vast voor de Begroting 2024, de perspectiefnota heeft derhalve betrekking op uw kaderstellende taak.

Met de Voorjaarsmonitor 2023 leggen wij aan uw Staten verantwoording af over de uitvoering van de Begroting 2023. De voorjaarsmonitor heeft derhalve betrekking op uw controlerende taak.

Beslispunten

1. Vaststellen van de Perspectiefnota 2024.
2. Vaststellen van de Voorjaarsmonitor 2023.
3. Wijzigen van de begroting van baten en lasten conform de in de bijlage van het Ontwerp-besluit opgenomen 8^e wijziging van de Begroting 2023.
4. Inzake investeringskredieten:
 - a. Beschikbaar stellen van € 3.234.000 voor het project 'Bediening op afstand provincie Groningen' (aanvullend op het huidige investeringskrediet);
 - b. Beschikbaar stellen van € 6.170.000 voor het project 'Huisvesting Roodehaan' (aanvullend op het huidige investeringskrediet);
 - c. Beschikbaar stellen van € 420.000 voor het project 'Aanleg rondweg Aduard-Nieuwklap' (aanvullend op het huidige investeringskrediet);
 - d. Beschikbaar stellen van € 1.500.000 voor het project 'Programma Bereikbaarheid Lauwersmeersgebied' (aanvullend op het huidige investeringskrediet);
 - e. Beschikbaar stellen van € 160.000 voor het project 'Reconstructie Ellerhuizerbrug' (aanvullend op het huidige investeringskrediet);
 - f. Beschikbaar stellen van € 2.818.500 voor het project 'Ontvlechting bediening objecten'; en

- g. Beschikbaar stellen van € 1.100.000 voor het project 'Aanpassingen in brandscheidingen en brandmeldinstallaties'.

Argumenten

1.1 De Perspectiefnota 2024 is een beleidsarme nota

Jaarlijks stellen wij als onderdeel van de P&C-cyclus een perspectiefnota op. In afwachting van de vorming van een nieuw college en het Coalitieakkoord is de Perspectiefnota 2024 beleidsarm. Beleidsarm betekent in deze context dat in deze perspectiefnota alleen onontkoombare voorstellen zijn opgenomen en geen voorstellen nieuw beleid. In deze perspectiefnota hebben wij de onontkoombare voorstellen, zowel financieel als beleidsmatig uitgewerkt. Deze voorstellen komen enerzijds vanuit de Kaderbrief 2023 en anderzijds vanuit recente ontwikkelingen. Tevens zijn als onderdeel van de autonome ontwikkelingen met name de effecten van de meicirculaire 2023 van het Provinciefonds verwerkt en heeft, op basis van de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt, een actualisatie plaatsgevonden van de verwachten baten uit hoofde van rente- en dividenden. Op basis van bovenstaande is het financieel perspectief 2023-2027 geactualiseerd.

Het nieuwe Coalitieakkoord heeft gelet op de verschijningsdatum geen plek kunnen krijgen in de Perspectiefnota 2024, maar zal financieel en beleidsmatig worden verwerkt in de Begroting 2024.

1.2 Het financieel perspectief 2023-2027 biedt voldoende ruimte om de onontkoombare voorstellen te kunnen financieren

In de Perspectiefnota 2024 is de actualisatie van het financieel perspectief 2023-2027, zoals door uw Staten vastgesteld in de Begroting 2023, opgenomen. Het financieel perspectief geeft de begrotingsruimte weer die in de periode 2023-2027 beschikbaar is. In tabel 1 (zie onderstaand) hebben wij het nieuwe financieel perspectief voor de periode 2023-2027 opgenomen.

Tabel 1 Financieel perspectief 2023-2027

Financieel perspectief 2023-2027 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal 2023 - 2027
A. Begroting 2023 (inclusief flexibel budget)	3.866,2	16.990,5	17.807,1	20.707,5	-6.997,1	52.374,2
B. Door PS vastgestelde begrotingswijzigingen 2023 / wijzigingen Begroting 2023 in mandaat	-3.182,2	-218,4	-212,1	-216,3	-220,6	-4.049,6
C. Financieel perspectief inclusief begrotingswijzigingen (=A+B)	684,0	16.772,1	17.595,0	20.491,2	-7.217,7	48.324,6
D. Onontkoombare voorstellen aanvaard beleid	-14.974,5	-6.235,9	-5.895,0	-5.899,5	-5.879,4	-38.884,3
E. Autonome ontwikkelingen	19.097,5	6.510,2	2.343,7	-1.618,6	808,9	27.141,7
F. Geactualiseerd financieel perspectief (=C+D+E)	4.806,9	17.046,4	14.043,7	12.973,1	-12.288,2	36.581,9
G. Herfasering begrotingsruimte	0,0	-9.102,6	-6.100,0	-5.029,3	20.231,9	0,0
H. Financieel perspectief Perspectiefnota 2024 (=F+G) (inclusief flexibel budget van € 2 miljoen per jaar voor 2024 t/m 2027)	4.806,9	7.943,7	7.943,7	7.943,7	7.943,7	36.581,9

Onderstaand geven wij een korte toelichting op de belangrijkste onderdelen van het financieel perspectief 2023-2027. De gedetailleerde uitwerking hiervan is opgenomen in hoofdstuk 3 van de Perspectiefnota 2024.

Ad A. Begroting 2023

De Begroting 2023 die uw Staten in november 2022 vastgesteld hebben, liet voor de periode 2023-2027 een begrotingsruimte zien van in totaal € 52,37 miljoen.

Ad D. Onontkoombare voorstellen aanvaard beleid

De begrotingsruimte 2023-2027 wordt door de in hoofdstuk 1 van de Perspectiefnota 2024 toegelichte onontkoombare voorstellen aanvaard beleid die wij willen dekken ten laste van de Algemene middelen verlaagd met € 38,88 miljoen.

Ad E. Autonome ontwikkelingen

De begrotingsruimte 2023-2027 wordt door de in hoofdstuk 2 van de Perspectiefnota 2024 toegelichte voorziene autonome ontwikkelingen verruimd met € 27,14 miljoen. Dit betreft onder meer de uitwerking van de effecten van de meicirculaire 2023 van het Provinciefonds en het effect van de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt op de financiële positie van de provincie.

De meicirculaire 2023 heeft een positief effect op de uitkering van het Provinciefonds. Tot en met 2027 neemt de cumulatieve uitkering met € 25,5 miljoen toe. Uit de meicirculaire 2023 blijkt dat het accrespercentage voor prijsstijgingen 2024 en volgende jaren dat het Rijk hanteert, hoger is dan de gehanteerde accrespercentages die wij in onze eigen provinciale meerjarenbegroting hanteren op de uitgaven. Zeer waarschijnlijk moeten wij als gevolg hiervan dit jaar, naast het effect dat we beschrijven in hoofdstuk 2.3, onze accrespercentages actualiseren (ophogen) op basis van nieuwe CPB-cijfers. Op basis van een eerste voorlopige inschatting is hiervoor een bedrag van € 13,4 miljoen benodigd. Wij stellen ter dekking hiervan voor om een bedrag van € 13,4 miljoen van het totaal van de toegenomen uitkering van € 25,5 miljoen te reserveren binnen een stelpost. Wij betrekken de actualisatie van onze eigen accrespercentages bij de Begroting 2024.

Ad H. Financieel perspectief Perspectiefnota 2024

Deze regel geeft de beschikbare begrotingsruimte 2023-2027 aan, deze bedraagt voor de periode 2023-2027 € 36,58 miljoen.

1.3 De beschikbare begrotingsruimte 2023-2027 laat enige ruimte om ambities van het nieuwe Coalitieakkoord te kunnen financieren

In de Perspectiefnota 2024 is, op basis van het geactualiseerde financieel perspectief 2023-2027, een overzicht opgenomen van de beschikbare begrotingsruimte 2023-2027 voor nieuw beleid. Wij hebben dit overzicht in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 2 Beschikbare financiële ruimte voor nieuw beleid 2023-2027

Beschikbare financiële ruimte voor nieuw beleid 2023-2027 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal 2023 - 2027
1. Financieel perspectief Perspectiefnota 2024	4.806,9	7.943,7	7.943,7	7.943,7	7.943,7	36.581,9
2. Stelpost incidenteel nieuw beleid	0,0	3.225,5	6.854,6	5.843,4	5.535,7	21.459,2
3. Gespaard in collegeperiode 2019-2023	0,0	5.000,0	0,0	0,0	0,0	5.000,0
4. Benodigd flexibel budget 2024-2027	0,0	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0	-2.000,0	-8.000,0
Totaal beschikbare financiële ruimte voor nieuw beleid 2023-2027	4.806,9	14.169,2	12.798,4	11.787,1	11.479,5	55.041,1

In de Begrotingsruimte 2023-2027 van € 36,58 miljoen (overeenkomstig tabel 1) is vanaf 2024 jaarlijks € 2 miljoen (totaal € 8 miljoen) flexibel budget beschikbaar, in te vullen in het betreffende jaar bij de Perspectiefnota. Rekening houdend met voorgaande resteert een begrotingsruimte van € 28,58 miljoen voor de periode 2023-2027. Aanvullend hierop zijn nog de volgende middelen beschikbaar:

1. Begrote middelen voor nieuw beleid (€ 21,5 miljoen);
2. Het bedrag dat in de bestemmingsreserve Compensatie dividend Essent is gelabeld voor de bekostiging van nieuw beleid in de periode 2023-2027 (€ 5,0 miljoen).

In totaliteit is derhalve een bedrag van € 55,04 miljoen beschikbaar voor nieuw beleid in de periode 2023-2027.

2.1 Ca. 77% van de prestaties wordt conform de begroting uitgevoerd

Middels de Voorjaarsmonitor 2023 rapporteren wij aan uw Staten over de voortgang van de (uitvoering van de) Begroting 2023 tot en met mei 2023. Hierbij wordt de opzet van de Begroting 2023 gevolgd. De verantwoording is opgenomen in de digitale monitor van de provincie op www.monitorgroningen.nl.

De Voorjaarsmonitor 2023 bestaat uit drie onderdelen die we hieronder kort toelichten:

1. Inhoudelijke en financiële verantwoording van de voortgang van de Begroting 2023
2. Voortgang vervolgacties aanbevelingen Rekenkamerrapporten
3. Voortgang afhandeling van moties

Ad 1. Inhoudelijke en financiële verantwoording van de voortgang van de Begroting 2023

De inhoudelijke verantwoording heeft betrekking op indicatoren en prestaties zoals opgenomen bij de beleidsdoelen in het programmaplan (deel 2) van de begroting.

a. Indicatoren

In de Begroting 2023 onderscheiden we (elf) verplichte indicatoren (volgens het BBV) en 'eigen' beleidsindicatoren. In de monitor hebben we ten aanzien van deze indicatoren de realisatie afgezet tegen de streefwaarde. Bij een aantal indicatoren zijn de realisatiecijfers nog niet bekend omdat deze pas na afloop van het begrotingsjaar beschikbaar komen.

b. Prestaties

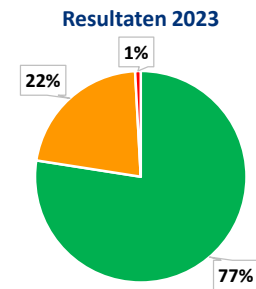
In de Voorjaarsmonitor 2023 is de voortgang van de prestaties in de Begroting 2023 weergegeven door de kleuren groen, oranje en rood. Uit de afbeelding hiernaast blijkt hoe deze in één oogopslag per programma zijn weergegeven in de digitale monitor.

In totaliteit blijkt dat de voortgang goed verloopt: 77% loopt conform planning. In 22% beoordelen we de voortgang 'oranje' (prestatie wordt niet volledig behaald of loopt achter op planning).

Er staat een viertal prestaties op rood (realisatie problematisch):

- Bij programma 4. Bereikbaarheid één prestatie inzake aantal reizigers OV;
- Bij programma 8. Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering twee prestaties inzake de uitvoering van de digitaliseringsstrategie en één prestatie inzake vervanging van extern door intern IT-personeel.

c. Financiële verantwoording

In de digitale monitor informeren wij uw Staten over de mate van uitputting van de begroting. Dit doen wij op de volgende wijze:

- Per programma is een afbeelding opgenomen die inzicht geeft in de begroting, de realisatie en de prognose. Het saldo wordt als overschot (groen) of tekort (rood) weergegeven.
- Onder 'Financiële verantwoording' wordt bovenstaande informatie per programma en deelprogramma weergegeven en is de voorgestelde begrotingswijziging bij deze voorjaarsmonitor in een aparte kolom zichtbaar gemaakt.
- Begrotingswijzigingen worden in de monitor per programma bij de prestaties toegelicht met een verwijzing naar het separate verzamelvoorstel (zie tevens sectie 'Rol PS') of de perspectiefnota.

2.2 Van 3 rekenkamerrapporten is bij (in totaal) 6 vervolgacties sprake van voortgang 'oranje'

Via de Voorjaarsmonitor 2023 leggen wij aan uw Staten ook verantwoording af over de vervolgacties bij de rapporten van de Noordelijke Rekenkamer die in uw Staten zijn behandeld. Er zijn dertien rekenkamerrapporten die nog vervolgacties bevatten die nog niet zijn afgerond, maar wel op schema liggen. In drie rapporten staan nog vervolgacties op 'oranje', te weten:

- a. Kennis maakt kracht - één vervolgactie op 'oranje'
- b. Er gaat niets boven Groningen - twee vervolgacties op 'oranje'
- c. Internet, en een beetje snel graag! - drie vervolgacties op 'oranje'

2.3 Bij 6 moties is sprake van voortgang 'oranje'

In de collegeperiode 2019-2023 zijn tot 15 maart 2023 in totaal 122 moties aangenomen door uw Staten. Bij de afwikkeling van de moties staan zes moties op oranje (nog niet afgerond), te weten:

- a. M464 (14 december 2022) - Fonds omwonenden zoutwinning (2)
- b. M434 (9 november 2022) - Vrijheid is voor iedereen
- c. M375 (2 februari 2022) - Uit de stikstofcrisis (2)
- d. M244 (18 november 2020) - Dwing boeren niet tot stoppen
- e. M227 (11 november 2020) - Leerwerkpaviljoenen
- f. M118 (13 november 2019) - Vrijwilligers in de cultuursector

3.1 Het vaststellen van de 8e wijziging van de Begroting 2023 is een bevoegdheid van uw Staten

In het Ontwerpbesluit bij dit Statenvoorstel leggen wij de 8e wijziging van de Begroting 2023 aan uw Staten voor. Met het vaststellen van de 8e wijziging van de Begroting 2023 autoriseren uw Staten het college tot het doen van uitgaven binnen de aangepaste ramingen.

4.1 Het autoriseren van investeringskredieten is een bevoegdheid van uw Staten

Middels het voorleggen van de investeringskredieten ter autorisatie door uw Staten wordt voldaan aan de bepalingen die zijn opgenomen in de Nota Investeringskredieten die uw Staten in november 2021 hebben vastgesteld. Hierin is opgenomen dat het autoriseren van investeringskredieten een bevoegdheid van uw Staten is. Een uitgebreide toelichting op de zeven investeringskredieten, waarbij tevens is toegelicht op welke wijze dekking gevonden is voor de investeringskredieten, is opgenomen in bijlage 1 van dit Statenvoorstel.

Kanttekeningen

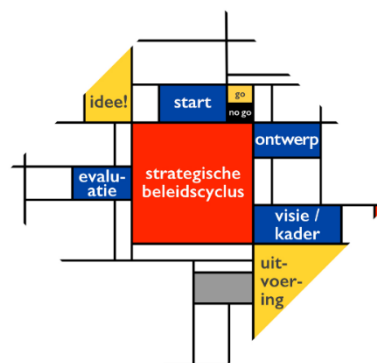
In het kader van het externe onafhankelijke onderzoek van EY Advisory naar het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen zijn recent de risico's en onzekerheden waarmee de provincie wordt geconfronteerd, geïnventariseerd. Hiertoe hebben wij uw Staten het Statenvoorstel (documentnr. 2023-041025) voorgelegd welke staat geagendeerd in uw Statenvergadering van 28 juni 2023. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn in het financieel perspectief, zoals gepresenteerd in hoofdstuk 3.1 van de Perspectiefnota 2024, verwerkt.

In de Perspectiefnota 2024 wordt ingegaan op de algemene risico's die mogelijk impact hebben op het financieel perspectief 2023-2027. Een nadere toelichting op deze risico's en onzekerheden is opgenomen in hoofdstuk 3.3 van de Perspectiefnota 2024.

Rol PS

Het doel van dit Statenvoorstel is drieledig:

1. Wij leggen middels de Voorjaarsmonitor 2023 aan uw Staten verantwoording af over de voortgang van de Begroting 2023.
2. Uw Staten stellen middels de Perspectiefnota 2024 de financiële kaders vast voor de periode 2023-2027. Deze kader vormen de basis voor de Begroting 2024 die wij uw Staten in november 2023 vaststellen.
NB: zoals eerder in dit Statenvoorstel toegelicht is de Perspectiefnota 2024 beleidsarm.
3. Met het vaststellen van de 8e wijziging van de Begroting 2023 autoriseren uw Staten ons college tot het doen van uitgaven binnen de aangepaste ramingen.

Vanwege de onderlinge samenhang tussen deze P&C-documenten wordt gebruik gemaakt van één Statenvoorstel. Dit voorstel heeft voor wat betreft de Perspectiefnota 2024 betrekking op uw kaderstellende rol in de P&C-cyclus en voor wat betreft de Voorjaarsmonitor 2023 op uw controlerende rol in de P&C-cyclus.

Het volgende tussentijdse rapportagemoment over de voortgang van de (uitvoering van de) Begroting 2023 is de Najaarsmonitor 2023, die door uw

Staten in november 2023 wordt vastgesteld. Op dat moment stelt u tevens de Begroting 2024 vast.

Als onderdeel van de digitalisering van de (documenten in de) P&C-cyclus hebben wij als bijlage bij dit Statenvoorstel (als proef) een zogeheten 'verzamelvoorstel' toegevoegd. Met dit verzamelvoorstel beogen we aan uw Staten beter inzicht te geven in de voorgestelde begrotingswijzigingen behorende bij de Voorjaarsmonitor. Om dubbelingen te voorkomen zijn de voorstellen met betrekking tot de Perspectiefnota 2024, gezien deze al zijn toegelicht in de perspectiefnota, niet opgenomen in het verzamelvoorstel. Vanwege uw betrokkenheid bij de digitalisering van de P&C-documenten zullen wij hierover nader met u in gesprek gaan. Wij zullen u nauw betrekken bij de stappen die wij hierin willen zetten.

Participatie

Over dit Statenvoorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Advies

Wij stellen u voor het in ontwerp bij dit Statenvoorstel opgenomen besluit vast te stellen.

Groningen, 20 juni 2023

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen

Nr.	Titel	Documentnr.
1	Beschikbaarstelling investeringskredieten	Zie bijlage 1 in dit Statenvoorstel
2	Perspectiefnota 2024	2023-064779
3	Voorjaarsmonitor 2023	www.monitorgroningen.nl
4	Verzamelvoorstel begrotingswijzigingen Voorjaarsmonitor 2023 PS	2023-064761

Bijlage 1 - Beschikbaarstelling investeringskredieten

Ophoging investeringskredieten

Bediening op afstand Provincie Groningen

In juni 2012 hebben PS besloten (zaaknummer: 380911) om het project 'Bediening op afstand Provincie Groningen' (BOPA) in uitvoering te nemen en de reserve afkoopsom vervanging kunstwerken Winschoterdiep in te zetten om het project voor te financieren ter hoogte van maximaal € 8,8 miljoen. De besparingen (concreet: verminderde inzet personeel) als gevolg van de realisatie van dit project worden ingezet om de voorfinanciering in te lopen. Oorspronkelijk was de oplevering van het project voorzien in 2016, maar door zowel organisatorische als technische oorzaken heeft de uitvoering aanzienlijk langer geduurd en is de oplevering nu eind van dit jaar gepland. Organisatorisch was de overdracht van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl en de rol die Rijkswaterstaat daardoor in het project kreeg een belangrijke factor, technisch was o.a. de overgang van analoge naar digitale camera's een scopewijziging die de voortgang van het project vertraagd heeft. In 2023 dienen nog een aantal werkzaamheden met betrekking tot video, marifoon en glasvezelverbindingen uitgevoerd te worden, waarna het systeem volledig operationeel zal zijn.

De totale kosten van het project worden nu geraamd op € 12 miljoen. Van de oorspronkelijk € 8,8 miljoen aan voorfinanciering is inmiddels € 5,3 miljoen ingelost door reeds gerealiseerde positieve saldo op de gebudgetteerde personele kosten. Na afronding van het project en de ontvlechting van de bediening van de bruggen en sluizen zoals die op dit moment samen met RWS wordt voorbereid, zal de formatie met 14,76 fte naar beneden kunnen worden bijgesteld. De daarmee gemoeide personeelskosten (€ 0,85 miljoen per jaar) zullen deels (€ 0,34 miljoen per jaar) beschikbaar dienen te blijven voor het onderhoud van het systeem. Het resterende deel (€ 0,51 miljoen per jaar) kan aangewend worden ter aflossing van de voorfinanciering in de komende 11 jaar, de dekking van de afschrijvingslasten van de aanvullende investering met een afschrijvingstermijn van 15 jaar en daarna vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. De totale financiële dekking ziet er als volgt uit:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
afschrijvingslasten	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982	€ 171.982
aflossing	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 213.027				
alg. middelen										€ 115.738	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766	€ 328.766
besparing AKP*	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748	€ 500.748

* na aftrek van 0,34 mln. per jaar voor onderhoud

Huisvesting Roodehaan

De huisvesting van de buitendiensten is sterk verouderd. De oplossing is centrale nieuwbouw op Roodehaan, waarvoor enkele jaren geleden door PS een investeringskrediet van € 11,63 miljoen beschikbaar is gesteld (voordracht 2019-107.009) (realisatie van het "duurzaamste steunpunt van Nederland"). Van dit bedrag was € 8,9 miljoen bestemd voor bouwkosten Roodehaan, € 2,3 miljoen voor grondaankoop en € 0,455 miljoen voor het deelproject Waterhuizen. Met de kennis van nu moet worden vastgesteld dat de raming waar dit krediet op was gebaseerd onvoldoende rekening heeft gehouden met de meerkosten die de realisatie van het meest duurzame steunpunt van Nederland met zich meebrengt. Daarnaast hebben in de

afgelopen paar jaar zeer extreme prijsontwikkelingen in de bouwsector plaatsgevonden. Om, gegeven de omstandigheden, de nieuwbouw mogelijk te maken zijn een aantal scenario's opgesteld. Gezien de voordelen van centrale huisvesting, de eerder uitgesproken ambitie om het duurzaamste steunpunt te worden en de benodigde en beschikbare middelen is gekozen voor een relatief standaard gebouw/locatie, gericht op functionaliteit waarbij beperkte extra duurzaamheidsambities en maatregelen op het gebied van natuur-inclusief bouwen en circulariteit worden toegevoegd.

Voor de investering wordt een ophoging van het investeringskrediet gevraagd van € 6,17 miljoen. In afwijking op het collegevoorstel (2022-120703) is in de noodzakelijke ophoging van het krediet ook € 0,37 miljoen opgenomen voor extra werkplek bediening en uitbreiding van de serverruimte.

Omdat het een investering betreft waarover grotendeels wordt afgeschreven betekent dit een verhoging van de jaarlijkse kapitaalslasten. De dekking voor de verhoging van de jaarlijkse kapitaalslasten wordt gevonden binnen:

- De vrijvallende dekking van € 1.445 per jaar van het deelproject Waterhuizen. Dit deelproject is tegen minder kosten uitgevoerd dan eerder begroot.
- De inzet van besparingen op de exploitatiekosten huisvesting Beheer en Onderhoud van € 50.000 per jaar.
- Bijdrage (eenmalig) van Rijkswaterstaat in het kader van de ontvlechting van de brug- en sluisbediening. Van de bijdrage van Rijkswaterstaat voor de kosten van de ontvlechting van € 6,1 miljoen resteert na aftrek van de kosten voor de systeemontvlechting (geraamd op € 2,68 miljoen) een bedrag van € 3,4 miljoen. Dit bedrag kan gezien worden als bijdrage derden in de investering. Over bijdragen derden wordt niet afgeschreven. Het voorgaande is in afwijking van het collegevoorstel (2022-120703) waarin de bijdrage derden aan de reserve afschrijvingen wordt toegevoegd.
- De huurinkomsten van RWS op locatie Roodehaan van € 11.120 per jaar (prijspeil 2021).

In afwijking op de consistente gedragslijn wordt er een restwaarde gehanteerd. Het is aannemelijk dat het gebouw en de grond over 40 jaar € 2,8 miljoen waard is. Voor het gebouw wordt de restwaarde geschat op € 0,5 miljoen. De restwaarde is een schatting van de opbrengsten bij verkoop van het gebouw nadat deze is afgeschreven. Op basis van de nota investeringen en de geldende regels is het hanteren van de restwaarde toegestaan.

Aanleg rondweg Aduard-Nieuwklap

Het tekort bij het project "Aanleg rondweg Aduard Nieuwklap" is ontstaan als gevolg van een niet-voorzien sanering van een deel van het voormalige landhoofd in Aduard. Dit grondlichaam blijkt met PCB's vervuild te zijn. Het betreft een vervuilingsgraad boven de interventiewaarde. Hiervoor bestaat een wettelijke verplichting tot sanering. We stellen voor de meerkosten van € 420.000 te dekken vanuit de reserve Risico's bij uitvoering van infrastructurele projecten.

Programma Bereikbaarheid Lauwersmeergebied

Het programma Bereikbaarheid Lauwersmeergebied is onderdeel van het RSP-programma. In 2022 heeft er binnen het RSP-programma een

herverdeling plaatsgevonden van in totaal € 16 miljoen. Deze middelen zijn toegevoegd aan het RSP-project Wunderline. Onderdeel van de € 16 miljoen was € 1,3 miljoen vanuit het programma Lauwersmeergebied. De deelprojecten binnen het programma Lauwersmeergebied die ten grondslag liggen aan deze € 1,3 miljoen zijn Adorp en Sauwerd voor gezamenlijk € 0,5 miljoen en Rondweg Mensingeweer voor € 0,8 miljoen. Ten tijde van deze herverdeling was het totale programmabudget Bereikbaarheid Lauwersmeergebied positief. Echter, een ander deelproject vanuit het programma (namelijk de doorfietsroute Groningen-Winsum) wordt geconfronteerd met onverwacht hoge kosten voor archeologische werkzaamheden en een raming van meerkosten van ca. € 0,4 miljoen voor een gefaseerde uitvoering en indexatie van de kosten van de aannemer. Er was rekening gehouden met € 0,25 miljoen aan kosten voor archeologie, echter de kosten worden nu geraamd op ca. € 1,3 miljoen. Door de genoemde herverdeling van middelen binnen het RSP-programma, de kosten voor archeologische werkzaamheden en de meerkosten van de aannemer komt het geraamde tekort voor het programma Lauwersmeergebied uit op ca. € 1,5 miljoen. Voorstel is om deze € 1,5 miljoen te dekken vanuit de reserve Risico's bij uitvoering infrastructurele projecten.

Ellerhuizerbrug

Het project "Reconstructie Ellerhuizerbrug" heeft te maken met meerkosten als gevolg van forse prijsstijgingen van de benodigde bouwmaterialen (beton, staal en elektronische componenten). Ten behoeve van de dekking voor dergelijke opgetreden prijsstijgingen zijn er middelen vrijgemaakt en toegevoegd aan de reserve Investerings- en infrastructuur. Wij stellen voor om de meerkosten van € 160.000 te dekken vanuit de reserve Investerings- en infrastructuur.

Investerings- en infrastructuur in 2023 (autorisatie nieuwe investeringskredieten)

Ontvlechting bediening objecten

Sinds 2014, toen de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl door de provincies is overgedragen aan Rijkswaterstaat, wordt de bediening van de bruggen en sluizen op het van Starkenborgh- en Eemskanaal door de provincie Groningen uitgevoerd op kosten van Rijkswaterstaat (RWS). Op 1 januari 2024 eindigt de overeenkomst die hieraan ten grondslag ligt en het Rijk wil vanaf die datum de bediening van haar objecten zelf gaan uitvoeren. Om dat mogelijk te maken wordt een zogenaamde ontvlechting uitgevoerd. Hierbij gaat een deel van het personeel dat nu nog bij ons in dienst is over naar RWS en wordt het afstandsbediening systeem gesplitst in twee identieke systemen. Vanaf 1 januari 2024 zal RWS haar objecten bedienen vanaf de posten Farmsum, Oostersluis en Gaarkeuken en zullen wij de overige objecten bedienen vanaf Lauwersoog en een tijdelijke bedieningcentralen in het provinciehuis. Deze laatste zal t.z.t. vervangen worden door de nieuwbouw op Roodehaan.

Om het afstandsbediening systeem te splitsen in twee identieke systemen is een investering noodzakelijk van € 2.818.500. Daarmee kunnen RWS en de provincie ieder voor zich de door hun te bedienen bruggen en sluizen op afstand bedienen. De dekking voor de investering wordt gevonden in de bijdrage van RWS voor ontvlechting welke als bijdrage derden op de

investering is aan te merken. Dientengevolge zijn er voor de provincie geen afschrijvingslasten welke gedekt moeten worden in de begroting.

Investerings brandscheidingen en brandmeldinstallaties (zie tevens het voorstel in de Perspectiefnota 2024 (hoofdstuk 1, programma 8, voorstel A.1)

Door veranderende wet- en regelgeving voldoet het Provinciehuis niet meer aan de huidige normen voor brandscheidingen en brandmeldinstallatie. Door deze wijzigingen is het noodzakelijk om de brandscheidingen aan te passen. Hierdoor is het ook noodzakelijk de brandmeldinstallatie aan te passen op de nieuwe brandscheidingen. In combinatie met de brandmeldinstallatie zal ook de ontruimingsinstallatie moeten worden voorzien van "gesproken woord" in plaats van de huidige sirenes (Slow Whoops).

De begrote kosten voor aanpassingen in de brandscheidingen en brandmeldinstallaties bedragen in totaal € 1,1 miljoen. De investeringen worden over de looptijd van de activa afgeschreven. Binnen de huidige kredieten is geen ruimte aanwezig voor de aanvullende jaarlijkse afschrijvingslasten. De afschrijvingslast die hiermee annex is betreft € 46.700 per jaar. Wij stellen voor dit bedrag te dekken uit de Algemene middelen. Zie tevens

Vastgesteld met algemene stemmen

28 / 2023
2023-062983

PROVINCIALE STATEN van Groningen:

Gelezen:

- het Statenvoorstel van gedeputeerde staten van 20 juni 2023, nummer 2023-064707.

Gelet op:

- artikel 2 van de Financiële verordening provincie Groningen 2021 (Perspectiefnota 2024); en
- artikel 6 van de Financiële verordening provincie Groningen 2021 (Voorjaarsmonitor 2023).

BESLUITEN:

1. De Perspectiefnota 2024 vast te stellen.
2. De Voorjaarsmonitor 2023 vast te stellen.
3. De begroting van baten en lasten te wijzigen conform de als bijlage 1 toegevoegde 8^e wijziging van de Begroting 2023.
4. Inzake investeringskredieten:
 - a. Voor het project 'Bediening op afstand provincie Groningen' aanvullend op het huidige investeringskrediet € 3.234.000 beschikbaar te stellen;
 - b. Voor het project 'Huisvesting Roodehaan' aanvullend op het huidige investeringskrediet € 6.170.000 beschikbaar te stellen;
 - c. Voor het project 'Aanleg rondweg Aduard-Nieuwklap' aanvullend op het huidige investeringskrediet € 420.000 beschikbaar te stellen;
 - d. Voor het project 'Programma Bereikbaarheid Lauwersmeersgebied' aanvullend op het huidige investeringskrediet € 1.500.000 beschikbaar te stellen;
 - e. Voor het project 'Reconstructie Ellerhuizerbrug' aanvullend op het huidige investeringskrediet € 160.000 beschikbaar te stellen;
 - f. Voor het project 'Ontvlechting bediening objecten' € 2.818.500 beschikbaar te stellen;
 - g. Voor het project 'Aanpassingen in brandscheidingen en brandmeldinstallaties' € 1.100.000 beschikbaar te stellen.

Groningen, 19 juli 2023

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter

griffier

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Soort bijlage
1.	8 ^e wijziging van de Begroting 2023 (Perspectiefnota 2024 en Voorjaarsmonitor 2023)	Ontwerp-besluit
2.	Perspectiefnota 2024	Document
3.	Voorjaarsmonitor 2023	www.monitorgroningen.nl

Bijlage 1:**8e Wijziging van de Begroting 2023 (Perspectiefnota 2024 en Voorjaarsmonitor 2023)****Samenvatting 8e wijziging Begroting 2023
(Perspectiefnota 2024 en Voorjaarsmonitor 2023)**

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	ging raming 2023		saldo
	lasten	baten	
Begroting 2023 na 7e wijziging	641.687	642.371	-684
<u>Mutaties 8e wijziging begroting 2023:</u>			
<u>2.1. Bestedingsvoorstellen 2023-2027</u>			
Planuitwerkingsfase Oostpolder	1.062	0	1.062
Omgevingswet	313	0	313
Woningbouwmonitor	41	0	41
Wonen en volkshuisv.; prog.manager reg. centra (pers. inzet)	585	0	585
Vluchtelingentaak (personele inzet)	260	0	260
M.E.R.-coördinatie (structureel en incidenteel)	328	0	328
Coördinatie RWE	262	0	262
Uitvoeringskosten GLB-NSP / EU-POP3	1.150	0	1.150
Natuur Netwerk Nederland	2.000	0	2.000
Bestuurlijke rol in het Waddengebied (incl. personele inzet)	218	0	218
Faunafonds	300	0	300
Herstellen fundering wegen	0	0	0
Vrijheidsplein (N7/N370)	0	0	0
Keerwanden N860 (Winschoterdiep)	350	0	350
Uitvoeringskosten Just Transition Fund	0	0	0
Project Snel Internet	350	0	350
Aanpassing vergoeding Statenleden	122	0	122
Brandscheidingen en brandmeldinstallatie	47	0	47
IJzeren voorraad personeel (reserve AKP)	0	0	0
subtotaal bestedingsvoorstellen 2023-2027	7.386	0	7.386
<u>2.2. Wijziging fasering 2023-2027</u>			
Oostpolder, wegens inzet manager grondzaken	-85	0	-85
Internationale samenwerking/externe betrekkingen (AKP)	-23	0	-23
subtotaal wijziging fasering 2023-2027	-108	0	-108
<u>3.1. Inhoudelijke substituties</u>			
Niet van toepassing	0	0	0
subtotaal inhoudelijke substituties	0	0	0

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	wijziging raming 2023		
	lasten	baten	saldo
3.2. Technische substituties			
Multiteam Regie op ruimte	0	0	0
Organisatie- en uitvoeringskosten Programmabureau NPG	5.789	5.789	0
Opgave Klimaat en energie (PAWOZ Eemshaven)	0	0	0
Vitale kust/IKW: gebiedsontwikkeling Zoutkamp (res. Cofin.fonds)	0	0	0
Corr. ontr. res. Inv. in infrastr.: baggerwerk Winsch.diep/Rensel	0	0	0
Correctie extra bijdrage OV-bureau t.l.v. reserve Exploitatie OV	-286	-286	0
Opgave Wonen en bereikbaarheid	0	0	0
Aanpak Ring Zuid (reserve Investerings in infrastructuur)	867	867	0
Admin. wijziging: Openbaar vervoer naar deelprogr. 4.1 Mobiliteit	0	0	0
Bestedingsplan Mobiliteit 2023	23.801	23.801	0
Programma Mobiliteit: verrekening met res. Inv. Infrastr. en Expl.OV	9.533	9.533	0
Groningen Spoorzone en stationsgebied (reserve Invest. in infrastr.)	-34.965	-34.965	0
Bereikbaarheid Veenkoloniën (reserve Investerings in infrastr.)	1.700	1.700	0
Spoor Groningen-Leer (reserve Investerings in infrastructuur)	400	400	0
Wunderline (Gron.-Bremen) (reserve Investerings in infrastructuur)	-16.554	-16.554	0
Afdekking risico Oostpolder (reserve Inv. Infrastr./Risico's uitv. infra)	5.000	5.000	0
Fietsroute-plus Gr.-Winsum (res. Afschrijvingen/Risico's uitv. infra)	780	780	0
Rondweg Mensingeweer (reserve Afschrijvingen/Risico's uitv. infra)	720	720	0
Rondweg Aduard-Nieuwklap (res. Afschrijvingen/Risico's uitv. infra)	420	420	0
Uitvoering Ellerhuizerbrug (reserve Afschrijvingen/Invest. Infrastr.)	160	160	0
Provinciale uitvoeringsagenda Wonen; reserve Leefbaarheid	30	30	0
Leasefietsen	0	0	0
subtotaal technische substituties	-2.605	-2.605	0
6.1 Voorziene ontwikkelingen - apparaatskosten personeel (AKP)	139	332	-193
6.2 Voorziene ontwikkelingen - financiering	5.155	25.807	-20.651
6.3 Voorziene ontwikkelingen - Provinciefonds	446	3.278	-2.833
6.4 Voorziene ontwikkelingen - MRB	0	-383	383
6.5 Voorziene ontwikkelingen - verdeling van de apparaatskosten	-66	0	-66
6.6 Voorziene ontwikkelingen - overig	11.744	-215	11.959
7.1. Dekkingsmaatregelen			
Herschikking begrotingsruimte via onttrekking Algemene reserve	0	0	0
subtotaal dekkingsmaatregelen	0	0	0
Totaal mutaties 8e wijziging begroting 2023	22.092	26.215	-4.123
Begroting 2023 na 8e wijziging	663.778	668.585	-4.807

8e wijziging Begroting 2023 (Perspectiefnota 2024 en Voorjaarsmonitor 2023)

(bedragen x € 1.000)

regelnummer	programma/deelprogramma	aard van voorstel (PN = zie Perspectiefnota)	volgnr. verzameltevoorstel	omschrijving	8e wijziging 2023			raming 2023 na 8e wijziging			wijziging 2024			wijziging 2025			wijziging 2026			wijziging 2027		
					lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Ruimte en water																						
Ruimtelijke ontwikkeling																						
subtotaal deelprogramma					3.306	55	3.251	18.123	9.131	8.993	536	45	491	169	45	124	169	45	124	169	45	124
1		2.1	PN	Planuitwerkingsfase Oostpolder	1.062		1.062						0		0			0			0	
2		2.1	PN	Omgevingswet en Omgevingsvisie	313		313				113		113		0		0			0	0	
3		2.1	PN	Woningbouwmonitor	41		41						0		0		0			0	0	
4		2.1	PN	Wonen en volkshuisv.; prog.manager reg. centra (pers. inzet)	585		585				169		169		0		0			0	0	
5		2.1	PN	Vluchtelingentaak (personele inzet)	260		260						0		0		0			0	0	
6		2.2	1	Oostpolder, wegens inzet manager grondzaken	-85		-85				85		85		0		0			0	0	
7	zie 139	3.2	2	Multiteam Regie op ruimte	896		896						0		0		0			0	0	
8		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	90	55	36				45	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	
9		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	145		145				124		124	124		124	124		124	124	124	
Waterbeheer																						
subtotaal deelprogramma					81	6	74	9.460	5.451	4.009	69	6	63	66	2	63	64	0	64	64	0	64
10		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	8	6	2				6	6	0	2	2	0			0		0	
11		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	56		56				47		47	47		47	47		47	47	47	
12		6.6	PN	Bijstelling accresen 2023	16		16				17		17	17		17	17		17	18	18	
subtotaal deelprogramma					81	6	74	9.460	5.451	4.009	69	6	63	66	2	63	64	0	64	64	0	64
subtotaal mutaties reserves					0	0	0	0	2.505	-2.505	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma incl. mutaties reserves					3.386	61	3.326	27.583	14.581	13.002	606	51	555	235	47	187	233	45	188	233	45	188
Milieu en energie																						
Milieu																						
subtotaal deelprogramma					6.873	5.789	1.084	44.136	23.260	20.876	6.868	5.789	1.079	6.753	5.789	964	6.624	5.789	835	6.617	5.789	828
13		2.1	PN	M.E.R.-coördinatie (structureel)	98		98				100		100	102		102	104		104	106	106	
14		2.1	PN	M.E.R.-coördinatie (incidenteel 2023-2024)	230		230						0			0			0		0	
15		3.2	3	Organisatie- en uitvoeringskosten Programmabureau NPG	5.789	5.789	0				5.789	5.789	0	5.789	5.789	0	5.789	5.789	0	5.789	5.789	0
16		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	5		5				19		19	-5		-5	-38		-38	-38	-38	
17	zie 131	6.1	4	AKP Ondersteunend bureau gaswinning	78		78				79		79	80		80	80		80	80	80	
18		6.2	PN	Actualisatie rente stortplaatsen en baggerspeciedepots	351		351				603		603	509		509	490		490	480	480	
19		6.3	PN	Decentralisatie-uitkering Hergebruik stedelijk afvalwater	21		21				21		21	21		21	21		21	21	21	
20		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	277		277				233		233	233		233	233		233	233	233	
21		6.6	PN	Bijstelling accresen 2023	24		24				24		24	25		25	25		25	26	26	
subtotaal deelprogramma					619	0	619	9.408	3.611	5.797	66	0	66	66	0	66	66	0	66	41	0	41
Energie en klimaat																						
22		2.1	PN	Coördinatie RWE (incl. personele inzet)	262		262				25		25	25		25	25		25		0	
23	zie 140	3.2	5	Opgave Klimaat en energie (PAWOZ Eemshaven)	185		185						0			0			0		0	
24		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	118		118						0			0			0		0	
25		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	54		54				41		41	41		41	41		41	41	41	
subtotaal deelprogramma					7.492	5.789	1.703	53.544	26.871	26.674	6.934	5.789	1.145	6.819	5.789	1.030	6.690	5.789	901	6.658	5.789	869
subtotaal mutaties reserves					0	0	0	0	2.888	-2.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma incl. mutaties reserves					7.492	5.789	1.703	53.544	29.759	23.785	6.934	5.789	1.145	6.819	5.789	1.030	6.690	5.789	901	6.658	5.789	869

regel- nummer	programma/deelprogramma	aard van voorstel	volgnr. (PN = zie Perspectiefnota)	verzamelvoorstel (omschrijving)	8e wijziging 2023			raming 2023 na 8e wijziging			wijziging 2024			wijziging 2025			wijziging 2026			wijziging 2027		
					lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Platteland en natuur																						
Natuur en landschap																						
subtotaal deelprogramma					5.472	0	5.472	92.911	19.745	73.167	3.103	0	3.103	2.834	0	2.834	2.547	0	2.547	2.561	0	2.561
26		2.1	PN	Uitvoeringskosten GLB-NSP / EU-POP3	1.150		1.150				1.150		1.150	1.150		1.150	1.150		1.150	1.150		1.150
27		2.1	PN	Natuur Netwerk Nederland	2.000		2.000						0			0			0			0
28		6.6	PN	Bijstelling deelnemersbijdrage verbonden partijen: Prolander	380		380						0			0			0			0
29		2.1	PN	Bestuurlijke rol in het Waddengebied (incl. personele inzet)	218		218				218		218	135		135	135		135	135		135
30		2.1	PN	Faunafonds	300		300				300		300	300		300	300		300	300		300
31	zie 44	3.2	6	Vitale kust/IKW: gebiedsontwikkeling Zoutkamp (res. Cofin.fonds)			0				500		500	300		300	0		0			0
32		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	29		29				0		0			0			0			0
33	zie 34	6.1	7	Programma Vitale Kust: substitutie naar AKP	-69		-69				-69		-69			0			0			0
34	zie 33	6.1	7	AKP: substitutie uit Programma Vitale Kust	69		69				69		69			0			0			0
35		6.3	PN	Uitvoeringskosten PAS-meldingen (Provinciefonds meicirc. 2023)	331		331				0		0			0			0			0
36		6.3	PN	Aanvalsplan grutto's (Provinciefonds meicirc. 2023)	94		94				0		0			0			0			0
37		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	319		319				271		271	271		271	271		271	271		271
38		6.6	PN	Bijstelling accessen 2023	651		651				664		664	677		677	691		691	705		705
subtotaal deelprogramma					-182	0	-182	15.372	8.977	6.396	27	0	27	25	0	25	25	0	25	25	0	25
Landbouw																						
39		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	43		43				3		3			0			0			0
40		6.1	PN	Correctie op personeelskosten Begroting 2023	-253		-253						0			0			0			0
41	zie 42	6.1	8	Regiodeal natuurinclusieve landbouw: substitutie met AKP	102		102				-133		-133			0			0			0
42	zie 41	6.1	8	AKP: substitutie uit Regiodeal natuurinclusieve landbouw	-102		-102				133		133			0			0			0
43		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	28		28				25		25	25		25	25		25	25		25
totaal programma					5.290	0	5.290	108.284	28.721	79.563	3.130	0	3.130	2.858	0	2.858	2.572	0	2.572	2.586	0	2.586
Mutaties reserves																						
subtotaal mutaties reserves					0	0	0	0	22.702	-22.702	0	500	-500	0	300	-300	0	0	0	0	0	0
44	zie 31	3.2	6	Vitale kust/IKW: gebiedsontwikkeling Zoutkamp (res. Cofin.fonds)			0				500		-500		300	-300			0			0
Totaal programma incl. mutaties reserves					5.290	0	5.290	108.284	51.423	56.860	3.130	500	2.630	2.858	300	2.558	2.572	0	2.572	2.586	0	2.586

regel- nummer	programma/deelprogramma	aard van voorstel	volgnr. (PN = zie Perspectiefnota)	verzamelvoorstel (PN = zie Perspectiefnota)	omschrijving	8e wijziging 2023			raming 2023 na 8e wijziging			wijziging 2024			wijziging 2025			wijziging 2026			wijziging 2027		
						lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Bereikbaarheid																							
Mobiliteit																							
subtotaal deelprogramma						117.272	16.555	100.716	206.552	46.089	160.463	132.105	34.595	97.510	158.977	45.848	113.129	122.607	20.776	101.831	94.922	3.037	91.885
45		2.1	PN		Herstellen fundering N367			0						0	43		43	43		43	43		43
46		2.1	PN		Vrijheidsplein (N7/N370)			0						0	177		177	177		177	177		177
47		2.1	PN		Keerwanden N860 (Winschoterdiep)	350		350						0			0			0			0
48	zie 75	6.6	PN		Noord-Willemskanaal	-277	-476	199						-286	-485	199	-296	-495	199	-306	-505	199	-316
49	zie 76	3.2	15		Aanpak Ring Zuid (res. Investeren in infrastructuur)	867	-32	899						-13.462	-8.082	-5.380	4.880	2.742	2.138				-515
50	zie 68	3.2	20		Admin. wijziging: Openbaar vervoer naar deelprogr. 4.1 Mobiliteit	73.119	2.837	70.282						88.364	9.882	78.482	84.745	4.112	80.633	82.743	3.362	79.381	80.162
51	zie 69, 77 en 78	3.2	21		Bestedingsplan Mobiliteit 2023	5.412		5.412						0			0		0	0			0
52	zie 79	3.2	14		Programma Mobiliteit: verrekening met res. Inv. Infrastr. en Expl.OV	9.533		9.533						358		358	376		376	385		385	0
53	zie 115 en 128	3.2	10		Leasefetsen	-5		-5						0			0		0	0		0	0
54	zie 80	3.2	13		Corr. ontrr. res. Inv. in infrastr.: baggerwerk Winsch.diep/Rensel	-659		-659						0			0		0	0		0	0
55	zie 70 en 81	3.2	16		Groningen Spoorzone en stationsgebied (res. Invest. in infrastr.)	13.631	9.326	4.305						30.030	20.576	9.455	32.777	22.421	10.357	23.054	15.746	7.307	0
56	zie 82	3.2	17		Bereikbaarheid Veenkoloniën (res. Investeren in infrastr.)	1.700	891	809						3.000	1.572	1.428	2.000	1.048	952	3.786	1.984	1.802	0
57	zie 83	3.2	18		Spoor Groningen-Leer (res. Investeren in infrastructuur)	400		400						0			0		0	0		0	0
58	zie 71 en 84	3.2	19		Wunderline (Gron.-Bremen) (res. Investeren in infrastructuur)	4.939	3.675	1.263						16.849	10.946	5.903	24.950	15.833	9.117				0
59	zie 72 en 85	3.2	11		Correctie extra bijdrage OV-bureau t.l.v. reserve Exploitatie OV	218		218						631		631	1.067		1.067	2.666		2.666	2.666
60	zie 141	3.2	9		Opgave Wonen en bereikbaarheid	516		516						0			0		0	0		0	0
61		6.1	PN		Correctie op personeelskosten Begroting 2023		-16	16						-16		16	-17		17	-18		18	-19
62		6.1	27, 30 en 35		Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	231	289	-57						55	128	-73	55	128	-73	55	128	-73	55
63	zie 132	6.1	12		Diverse formatiewijzigingen (verschuiving tussen teams)	-54		-54						0			0		0	0		0	0
64		6.5	PN		Versleuteling van apparaatskosten	2.286		2.286						1.828		1.828	1.831		1.831	1.834		1.834	1.834
65		6.6	PN		Bijstelling accressen 2023	3.252	60	3.191						4.459	76	4.383	5.512	77	5.435	6.636	79	6.557	8.113
66		6.6	PN		Indexatie Openbaar vervoer n.a.v. actualisatie LBI-index	-87		-87						279		279	860		860	1.535		1.535	2.188
67		6.6	PN		Fin. consequenties prijsstijgingen beheer/onderhoud/nieuwbouw	1.900		1.900						0			0		0	0		0	0
Openbaar vervoer																							
subtotaal deelprogramma						-144.903	-52.250	-92.653	0	0	0	-148.170	-44.936	-103.234	-112.734	-21.519	-91.215	-87.518	-3.362	-84.156	-83.854	-3.362	-80.493
68	zie 50	3.2	20		Admin. wijziging: Openbaar vervoer naar deelprogr. 4.1 Mobiliteit	-73.119	-2.837	-70.282						-88.364	-9.882	-78.482	-84.745	-4.112	-80.633	-82.743	-3.362	-79.381	-80.162
69	zie 51, 77 en 78	3.2	21		Bestedingsplan Mobiliteit 2023	-175		-175						0			0		0	0		0	0
70	zie 55 en 81	3.2	16		Groningen Spoorzone en stationsgebied (res. Invest. in infrastr.)	-48.595	-33.216	-15.379						-33.223	-22.591	-10.632	-24.329	-16.823	-7.506				0
71	zie 58 en 84	3.2	19		Wunderline (Gron.-Bremen) (res. Investeren in infrastructuur)	-21.492	-16.197	-5.295						-24.704	-12.463	-12.241	-1.304	-584	-720				0
72	zie 59 en 85	3.2	11		Correctie extra bijdrage OV-bureau t.l.v. reserve Exploitatie OV	-504		-504						-853		-853	-1.328		-1.328	-3.749		-3.749	-2.666
73		6.1	27, 30 en 35		Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	10		10						0			0		0	0		0	0
74		6.5	PN		Versleuteling van apparaatskosten	-1.027		-1.027						-1.027		-1.027	-1.027		-1.027	-1.027		-1.027	-1.027
totaal programma						-27.631	-35.695	8.064	206.552	46.089	160.463	-16.065	-10.341	-5.724	46.244	24.329	21.914	35.089	17.414	17.675	11.068	-325	11.393
Mutaties reserves																							
subtotaal mutaties reserves						19.223	20.249	-1.026	45.523	79.308	-33.786	-358	-11.488	11.130	-376	14.276	-14.652	-385	8.227	-8.612	0	200	-200
75	zie 48	6.6	PN		Nrd.-Willemskanaal (res. Beheer en onderh. wegen/waterwegen)		200	-200						200		-200			200	-200		200	-200
76	zie 49	3.2	15		Aanpak Ring Zuid (res. Investeren in infrastructuur)		899	-899						-5.380		5.380		2.138	-2.138			0	0
77	zie 51, 69 en 78	3.2	21		Bestedingsplan Mobiliteit 2023: reserve Invest. in infrastructuur	18.564	4.888	13.676						0			0		0	0		0	0
78	zie 51, 69 en 77	3.2	21		Bestedingsplan Mobiliteit 2023: reserve Afschrijvingen		18.913	-18.913						0			0		0	0		0	0
79	zie 52	3.2	14		Programma Mobiliteit: verrekening met res. Inv. Infrastr. en Expl.OV		9.533	-9.533						-358		-358	-376		-376	-385		-385	0
80	zie 54	3.2	13		Corr. ontrr. res. Inv. in infrastr.: baggerwerk Winsch.diep/Rensel	659		659						0			0		0	0		0	0
81	zie 55 en 70	3.2	16		Groningen Spoorzone en stationsgebied (res. Invest. in infrastr.)		-11.075	11.075						-1.177		1.177	2.850	-2.850		7.307	-7.307		0
82	zie 56	3.2	17		Bereikbaarheid Veenkoloniën (res. Investeren in infrastr.)		809	-809						1.428		-1.428	952	-952		1.802	-1.802		0
83	zie 57	3.2	18		Spoor Groningen-Leer (res. Investeren in infrastructuur)		400	-400						0			0		0	0		0	0
84	zie 58 en 71	3.2	19		Wunderline (Gron.-Bremen) (res. Investeren in infrastructuur)		-4.032	4.032						-6.337		6.337	8.397	-8.397			0		0
85	zie 59 en 72	3.2	11		Correctie extra bijdrage OV-bureau t.l.v. reserve Exploitatie OV		-286	286						-222		222	-261		261	-1.083		1.083	0
Totaal programma incl. mutaties reserves						-8.409	-15.446	7.037	252.075	125.398	126.678	-16.423	-21.829	5.406	45.868	38.606	7.262	34.704	25.641	9.063	11.068	-125	11.193

regel- nummer	programma/deelprogramma	aard van voorstel	volgnr. (PN = zie Perspectiefnota)	omschrijving	8e wijziging 2023			raming 2023 na 8e wijziging			wijziging 2024			wijziging 2025			wijziging 2026			wijziging 2027		
					lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Economie																						
Economie en werkgelegenheid					subtotaal deelprogramma			554 13 541			48.790 27.681 21.108			1.145 11 1.134			945 11 934			945 11 934		
86		2.1	PN	Uitvoeringskosten Just Transition Fund			0				790		790	790		790	790		790			790
87		2.1	PN	Project Snel Internet	350		350				200		200	0		0	0		0			0
88		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	42	13	29				11	11	0	11	11	0	11	11	0	11	11	0
89		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	161		161				144		144	144		144	144		144			144
Vrijtijdseconomie					subtotaal deelprogramma			69 0 69			2.515 208 2.307			62 0 62			42 0 42			42 0 42		
90		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	49		49				42		42	42		42	42		42			42
91		6.6	PN	Bijstelling accressen 2023	20		20				20		20	0		0	0		0			0
(Inter)nationale lobby en samenwerking					subtotaal deelprogramma			64 0 64			693 69 624			43 0 43			20 0 20			20 0 20		
92	zie 120	2.2	23	Internationale samenwerking/externe betrekkingen (AKP)	29		29				23		23	0		0	0		0			0
93		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	12		12						0	0		0	0		0			0
94	zie 95	6.1	22 en 23	Internationale samenwerking: substitutie naar AKP	-87		-87				-52		-52	-18		-18	0		0			0
95	zie 94	6.1	22 en 23	AKP: substitutie uit Internationale samenwerking	87		87				52		52	18		18	0		0			0
96		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	23		23				20		20	20		20	20		20			20
totaal programma					686	13	673	51.998	27.959	24.039	1.250	11	1.239	1.007	11	996	1.007	11	996	1.007	11	996
Mutaties reserves					subtotaal mutaties reserves			0 0 0			500 7.627 -7.127			0 0 0			0 0 0			0 0 0		
Totaal programma incl. mutaties reserves					686	13	673	52.498	35.586	16.912	1.250	11	1.239	1.007	11	996	1.007	11	996	1.007	11	996
Cultuur en maatschappij																						
Cultuur					subtotaal deelprogramma			488 0 488			9.000 1.549 7.452			231 0 231			211 0 211			215 0 215		
97		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	22		22				19		19	0		0	0		0			0
98		6.6	PN	Bijstelling accressen 2023	193		193				198		198	197		197	201		201			206
99		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	16		16				14		14	14		14	14		14			14
100		6.6	PN	Financiële consequenties prijsstijgingen culturele instellingen	257		257						0	0		0	0		0			0
Erfgoed en archeologie					subtotaal deelprogramma			1.350 0 1.350			32.307 19.271 13.036			245 0 245			241 0 241			245 0 245		
101		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	70		70				40		40	40		40	40		40			14
102		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	54		54				45		45	45		45	45		45			45
103		6.6	PN	Bijstelling accressen 2023	156		156				159		159	156		156	159		159			163
104		6.6	PN	Financiële consequenties prijsstijgingen culturele instellingen	1.071		1.071						0	0		0	0		0			0
Maatschappij					subtotaal deelprogramma			248 0 248			6.015 0 6.015			221 0 221			197 0 197			201 0 201		
105		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	25		25						0	0		0	0		0			0
106		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	36		36				31		31	31		31	31		31			31
107		6.6	PN	Bijstelling accressen 2023	187		187				191		191	166		166	170		170			174
Versterking leefbaarheid					subtotaal deelprogramma			188 30 158			21.160 7.310 13.851			124 25 98			124 25 98			124 25 99		
108	zie 112	3.2	24	Provinciale uitvoeringsagenda Wonen; reserve Leefbaarheid	30		30						0	0		0	0		0			0
109		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	45	30	15				25	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0
110		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	99		99				84		84	84		84	84		84			84
111		6.6	PN	Bijstelling accressen 2023	14		14				14		14	14		14	15		15			15
totaal programma					2.274	30	2.245	68.483	28.130	40.353	820	25	795	772	25	747	785	25	759	771	25	745
Mutaties reserves					subtotaal mutaties reserves			0 30 -30			0 8.180 -8.180			0 0 0			0 0 0			0 0 0		
112	zie 108	3.2	24	Provinciale uitvoeringsagenda Wonen; reserve Leefbaarheid		30	-30						0	0		0	0		0			0
Totaal programma incl. mutaties reserves					2.274	60	2.215	68.483	36.310	32.173	820	25	795	772	25	747	785	25	759	771	25	745

regel- nummer	programma/deelprogramma	aard van voorstel	volgnr. verzamelvoorstel (PN = zie Perspectiefnota)	omschrijving	8e wijziging 2023			raming 2023 na 8e wijziging			wijziging 2024			wijziging 2025			wijziging 2026			wijziging 2027						
					lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo				
Openbaar bestuur																										
Provinciale Staten																										
subtotaal deelprogramma					248	0	248	3.996	0	3.996	247	0	247	251	0	251	245	0	245	249	0	249				
113		2.1	PN	Aanpassing vergoeding Statenleden	122		122				124		124	127		127	129		129	132		132				
114		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	63		63				55		55	55		55	45		45	45		45				
115	zie 53 en 128	3.2	10	Leaseeffetsen	-3		-3				0		0	0		0	0		0	0		0				
116		6.6	PN	Bijstelling accessen 2023	67		67				68		68	69		69	71		71	72		72				
subtotaal deelprogramma					14	0	14	2.549	184	2.365	18	0	18	18	0	18	18	0	18	18	0	18				
Overige bestuursorganen																										
117		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	12		12				16		16	16		16	16		16	16		16				
118		6.6	PN	Bijstelling accessen 2023	2		2				2		2	2		2	2		2	2		2				
subtotaal deelprogramma					-729	0	-729	5.254	325	4.930	101	0	101	101	0	101	94	0	94	95	0	95				
Bestuurlijke samenwerking en toezicht																										
119		6.6	PN	Bijstelling deelnemersbijdrage verbonden partijen: SNN	-764		-764				0		0	0		0	0		0	0		0				
120	zie 92	2.2	23	Internationale samenwerking/externe betrekkingen (AKP)	-52		-52				0		0	0		0	0		0	0		0				
121		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	10		10				8		8	8		8	0		0	0		0				
122		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	43		43				58		58	58		58	58		58	58		58				
123		6.6	PN	Bijstelling accessen 2023	34		34				35		35	36		36	37		37	37		37				
subtotaal deelprogramma					105	0	105	2.324	101	2.223	84	0	84	84	0	84	84	0	84	84	0	84				
Communicatie																										
124		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	6		6				0		0	0		0	0		0	0		0				
125		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	99		99				84		84	84		84	84		84	84		84				
totaal programma					-363	0	-363	14.123	610	13.513	449	0	449	454	0	454	441	0	441	446	0	446				
Mutaties reserves																										
subtotaal mutaties reserves					0	0	0	0	650	-650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
Totaal programma incl. mutaties reserves					-363	0	-363	14.123	1.260	12.864	449	0	449	454	0	454	441	0	441	446	0	446				
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering																										
Bedrijfsvoering																										
subtotaal deelprogramma					-2.053	-44	-2.009	54.517	2.078	52.439	-1.693	237	-1.930	-1.857	-48	-1.809	-1.722	-50	-1.672	-1.689	-53	-1.636				
126		2.1	PN	Brandscheidingen en brandmeldinstallatie	47		47				47		47	47		47	47		47	47		47				
127		6.6	25 en PN	Bijdrage Omgevingsdienst t.b.v. uitvoering bodemtaken			0				212	283	-71	0		0	0		0	0		0				
128	zie 53 en 115	3.2	10	Leaseeffetsen	8		8				0		0	0		0	0		0	0		0				
129		6.1	27, 30 en 35	Bijstelling AKP n.a.v. CAO 2023	-436		-436				-71		-71	-25		-25	25		25	52		52				
130		6.1	PN	Correctie op personeelskosten Begroting 2023		-45	45				47	-47	47	-49	-49	49	-51	51		-53	53					
131	zie 17	6.1	4	Stelposten bedrijfsvoering: naar AKP Onderst. bureau gaswinning	-78		-78				-79		-79	-80		-80	0		0	0		0				
132	zie 63	6.1	12	Diverse formatiewijzigingen (verschuiving tussen teams)	54		54				0		0	0		0	0		0	0		0				
133	zie 134	6.1	26	Informatiestrategie digitalisering: substitutie naar AKP	-96		-96				0		0	0		0	0		0	0		0				
134	zie 133	6.1	26	AKP: substitutie uit Informatiestrategie digitalisering	96		96				0		0	0		0	0		0	0		0				
135		6.5	PN	Versleuteling van apparaatskosten	-2.796		-2.796				-2.135		-2.135	-2.137		-2.137	-2.140		-2.140	-2.140		-2.140				
136		6.6	PN	Bijstelling accessen 2023	288	1	288				333	1	332	339	1	338	346	1	345	353	1	352				
137		6.6	PN	Fin. consequenties prijsstijgingen beheer/onderhoud/nieuwbouw	300		300				0		0	0		0	0		0	0		0				
138		6.6	PN	Fin. consequenties prijsstijgingen gebouwen/exploitatie eigen org.	560		560				0		0	0		0	0		0	0		0				
subtotaal deelprogramma					3.208	28.702	-25.494	6.227	333.576	-327.348	4.629	18.192	-13.563	5.155	16.030	-10.875	5.950	14.679	-8.729	6.924	20.239	-13.315				
Algemene dekkingsmiddelen																										
139	zie 7	3.2	2	Multiteam Regie op ruimte	-896		-896				0		0	0		0	0		0	0		0				
140	zie 23	3.2	5	Opgave Klimaat en energie (PAWOZ Eemshaven)	-185		-185				0		0	0		0	0		0	0		0				
141	zie 60	3.2	9	Opgave Wonen en bereikbaarheid	-516		-516				0		0	0		0	0		0	0		0				
142		6.3	29 en PN	Provinciefonds		3.278	-3.278				5.334	-5.334	1.500	2.900	-4.898	2.900	4.000	-4.489	4.000	9.951	-9.951	5.000				
143		6.3	PN	Stelpost accessen Provinciefonds			0				1.500		1.500	2.900	-760	760	1.950	-947	947	1.134	-1.134	1.134				
144		6.4	PN	Opcenten motorrijtuigenbelasting		-383	383				3.129	-572	572	2.255	11.891	-9.636	1.950	11.137	-9.187	1.924	11.422	-9.496				
145		6.2	PN	Geldleningen en uitbetalingen: actualisatie financiering	4.804	14.195	-9.392				-657	657	0	0		0	0		0	0		0				
146		6.2	PN	Deelnemingen: actualisatie financiering	11.611	-11.611	0				0		0	0		0	0		0	0		0				
totaal programma					1.155	28.658	-27.503	60.744	335.653	-274.909	2.936	18.429	-15.493	3.298	15.982	-12.684	4.228	14.629	-10.401	5.236	20.187	-14.951				
Mutaties reserves																										
subtotaal mutaties reserves					10.580	7.080	3.500	26.445	36.111	-9.666	3.000	-9.103	12.103	3.000	-6.100	9.100	3.000	-5.029	8.029	3.000	20.232	-17.232				
Lizeren voorraad personeel (reserve AKP)																										
147		2.1	PN				0				3.000		3.000	3.000		3.000	3.000		3.000	3.000		3.000				
148	zie 149	3.2	31	Res. Risico's uitv. infrastr. projecten: afdekking risico Oostpolder	5.000		5.000				0		0	0		0	0		0	0		0				
149	zie 148	3.2	31	Res. Investerings in infrastructuur: afdekking risico Oostpolder		5.000	-5.000				0		0	0		0	0		0	0		0				
150	zie 151	3.2	32	Res. Afschr.: fietsroute-plus Gr.-Winsum (t.l.v. res. Ris. inf. pr.)	780		780				0		0													

Legenda:

2.1 = Bestedingsvoorstellen 2023-2027

2.2 = Wijziging fasering 2023-2027

3.1 = Substitutievoorstellen - beleidsinhoudelijke wijziging

3.2 = Technische substituties

6.1 = Voorziene ontwikkelingen - apparaatskosten personeel (AKP)

6.2 = Voorziene ontwikkelingen - kapitaallasten en financiering

6.3 = Voorziene ontwikkelingen - Provinciefonds

6.4 = Voorziene ontwikkelingen - MRB

6.5 = Tussentijdse verdeling van de apparaatskosten 2023

6.6 = Voorziene ontwikkelingen - overig

7.1 = Dekkingsmaatregelen